

انجمن پژوهش‌های ادبی و ادبیات
انجمن پژوهش‌های ادبی و ادبیات

دانشگاه کوثر
کد اخلاقی همایش: ۹۷۱۸۱-۱۰۵۰۷

3rd National

Conference on language and literature
Well known figures and Celebrities

۱۶ اسفند ماه ۱۳۹۷

مشهد مقدس

زبان ادبیات و ادبیات
مؤن بهمانی

نقد صورت‌گرایانه‌ی کنایه در غزلیات کلیم کاشانی

غلامرضا هاتفی اردکانی^۱، دکتر سیدحسین شهاب رضوی^۲، دکتر عزیزالله توکلی^۳

۱- دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد، ایران

۲- استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد، ایران

۳- استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد، ایران

چکیده

مکتب ادبی فرمالیسم روسی (شکل‌گرایی) یکی از مکاتب نقد ادبی مشهوریست که طرف‌داران آن به شکل یا فرم (form) اثر ادبی اهمیت ویژه‌ای می‌دهند و منظور از فرم در اثر ادبی هر عنصریست که در ارتباط با دیگر عناصر، ساختاری منسجم را بوجود می‌آورد. فرمالیست‌های روسی محتوی را چیزی جز تجلی صورت نمی‌دانند، در این چشم-انداز از دیدگاه آنان معنی همان صورت است و صورت همان معنی. با توجه به این که هنر چیزی جز فرم نیست؛ در این پژوهش ادبی به بررسی فرم هنری کنایات به‌کاررفته در غزلیات کلیم کاشانی پرداخته شده‌است. این درحالیست که منتقدین فرمالیسم عقیده دارند که کنایات، یکی از ابزارهایی است که فرم متن را بوجود می‌آورد و سبب ایجاد آشنایی-ژدایی یا غریب‌سازی می‌شود. کاربرد کنایه در اثر هنری سبب می‌شود تا مخاطب به اندیشیدن بیشتر بپردازد. اصولاً شعر، گریز از منطق عادی گفتار است و از این‌روی در گزارش لحظه‌ها و اندیشه‌ها، از صورت‌های گوناگون خیال و شیوه‌ی ادای معانی به طریق غیرمستقیم استفاده می‌شود. کنایه یکی از صور خیال است که از دیرباز منتقدان به اهمیت کنایه و میزان تأثیر آن در شیوه‌ی بیان توجه داشته‌اند.

کلید واژه‌ها: فرمالیسم، کنایه، آشنایی‌زدایی، کلیم کاشانی، غزلیات